

***Alternativní programy zemědělství se
zaměřením na obnovitelné energetické
zdroje***

**Ing. Jiří Holas, CSc.,
akreditovaný poradce v Registru MZe ČR**

**Seminář
k nitrátové směrnici
pořádaný dne
20. března 2006 v Mělníku**

***Nařízení Rady (EU) č. 2003/30/EC ze dne 8. května 2003 k podporám užití biopaliv a jiných obnovitelných paliv v dopravě,
Článek 1-2 (definice biopaliv)***

„bioetanol“: etanol vyráběný z biomasy nebo rozložitelných částí odpadů k použití jako biopalivo

„bionafta“: metylester vyráběný z rostlinných nebo živočišných olejů a tuků v kvalitě nafty, který je používán jako biopalivo

„bioplyn“: plynné palivo vyráběné z biomasy nebo rozložitelných částí odpadů, které mohou být vyčištěny do kvality přírodního plynu a jsou použity jako biopalivo nebo dřevní plyn.

„biometanol“: metanol vyráběný z biomasy používaný jako biopalivo

***Nařízení Rady (EU) č. 2003/30/EC ze dne 8. května 2003 k podporám užití biopaliv a jiných obnovitelných paliv v dopravě,
Článek 1-2 (definice biopaliv)***

„**syntetická biopaliva**“: syntetické uhlovodíky nebo jejich směsi vyráběné z biomasy

„**biovodík**“: vodík vyráběný z biomasy nebo biodegradabilních frakcí odpadů používaný jako palivo

„**čisté rostlinné oleje**“: oleje vyráběné z olejnin lisováním, extrakcí nebo podobnými procesy, surový nebo rafinovaný, ale chemicky nemodifikovaný, který odpovídá typům příslušných motorů a koresponduje s emisními požadavky.

Významnou energetickou plodinou v České republice je řepka olejná s reálnou roční produkcí 1 mil. tun

Národní indikativní cíle kapalných biopaliv /MEŘO, Bioetanol/

Produkce a užití MEŘO v pohonných hmotách

Návrh **Nařízení vlády k podpoře výroby metylesteru řepkového oleje**

- produkce ve výši 200.000 tun/rok, tj. 600 tisíc tun semene řepky olejné,
- při výnosu 2,7 t/ha to představuje produkci z cca 220.000 ha řepky olejné

Produkce a užití kvasného bioetanolu v pohonných hmotách

Usnesení vlády České republiky č.833 ze dne 6. srpna 2003

Program Podpory výroby bioetanolu pro jeho přimíchávání do automobilových benzínů a nafty jako alternativního paliva pro uplatnění na tuzemském trhu.

Usnesení vlády České republiky č. 825 ze dne 1. září 2004

V roce 2006 zajistit minimálně 2 miliony hektolitrů bezvodého lihu pro výrobu směsných motorových paliv

- na tuto produkci palivového lihu je potřeba obilovin (pšenice) cca 560.000 tun
- při referenčním výnosu 4,18 t/ha to představuje sklizňovou plochu cca 134.000 ha

Projekt předpokládá výstavbu velkokapacitních lihovarů s produkcí 400.000 hle/rok

Záměry na výstavbu velkokapacitních průmyslových obilních lihovarů s minimální produkcí 400 tis. hl bioetanolu za rok

Parametry jakosti obilovin pro výrobu bioetanolu

Jakostní ukazatel	Základní hodnota					Dolní limit					Horní limit				
	P	T	J	Ž	K	P	T	J	Ž	K	P	T	J	Ž	K
I vlhkost	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0	N	N	N	N	N	18,0	18,0	18,0	18,0	20,0
II obj. hm.	73,0	68,0	67,0	68,0	-	73,0	68,0	67	68,0	-	N	N	N	N	N
III příměsi	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	N	N	N	N	N	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0
IV nečistoty IV/A anorg.	3,0 0,5	3,0 0,5	3,0 0,5	3,0 0,5	3,0 0,5	N N	N N	N N	N N	N N	3,0 0,5	3,0 0,5	3,0 0,5	3,0 0,5	3,0 0,5
V pádové číslo	150	-	-	-	-	150	-	-	-	-	300	-	-	-	-
VI škrob	75,0	75,0	75,0	75,0	78,0	60,0	60,0	60	60,0	60,0	N	N	N	N	N

Vysvětlivky:

N = není určen, „-“ = nestanoví se, P = pšenice obecná, T = tritikale, J = ječmen setý; Ž = žito; K = kukuřice I – vlhkost v % (m/m), II - objem. hmotnost v kg/hl, III - příměsi v % (m/m), IV – nečistoty v % (m/m), IV/A - z toho anorg. v % (m/m), V - číslo poklesu (ze zkušeb. vzorku 7 g) v s, VI - obsah škrobu v sušině v % (m/m)

Poznámka:

Ceny obilovin budou předmětem úprav v závislosti na zjištěné odchylce od základní hodnoty v tabulce č. 1 v případě ukazatelů jakosti - vlhkost, nečistoty, škrob. Odchytky nesmějí přesáhnout dolní a horní limit daných jakostních ukazatelů, pokud jsou tyto limity stanoveny.

Ing. Jiří Holas, CSc.

Produktivita zemědělských plodin

Studie energetických produkčních potenciálů

	výnos v t/ha	spotřeba suroviny v kg		výtěžek bioetanolu v t/ha (průměr)
		na 100 la	na 1 t	
Pšenice	6-8	280	3528	1,70 - 2,27 (1,98)
Kukuřice zrno	7-10	275	3465	2,02 - 2,87 (2,45)
Ječmen	5-7	285	3591	1,39 - 1,95 (1,67)
Tritikale	6-8	280	3528	1,70 - 2,27 (1,98)
Cukrovka	40-65	992	12500	3,20 - 5,20 (4,20)
Brambory	20-35	794	10004	2,00- 3,50 (2,75)

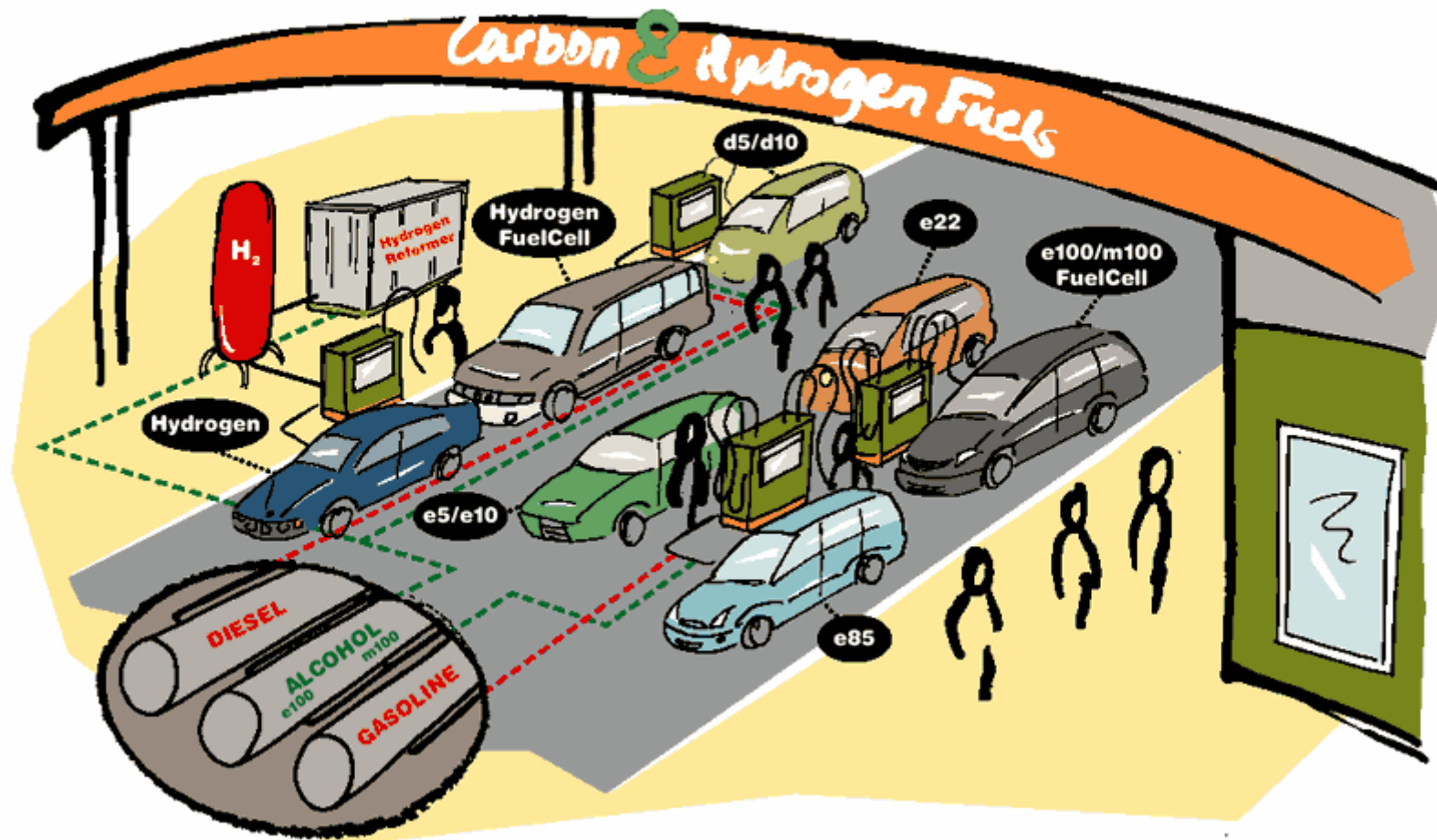
Sklizeň a konzervace zrnové kukuřice pro výrobu kvasného lihu

- Suché zrno
  - Nutnost snížení vlhkosti zrna z 28-30 % na 10-12 % pro účely skladování
  - Vyšší energetické nároky na šrotování suchého zrna
  - Ceny suchého zrna kukuřice v roce 2002 se pohybovaly v úrovni 2000-2200 Kč/t
  - Peněžní výnos je v úrovni 16.400 – 18.040 Kč/ha
- Vlhké zrno
  - Skladování vlhkého šrotovaného zrna chemicky konzervovaného
  - Snížení energetické náročnosti při šrotování za vlhka si obsahem vody 28-30 %
  - Ceny vlhkého zrna při sklizni o sušině 70-72 % pro pěstitele jsou v úrovni 1.800 – 2.000 Kč/t
  - Peněžní výnos je v úrovni 18.000 – 21,600 Kč/ha

Současné substituce fosilních motorových paliv biopalivy – stav k 15.3.2006 /EUR=29 Kč/

Motorové palivo	Výhřevnost v MJ/kg	Ceny na trhu paliv bez DPH	Možnosti substitucí
<i>Benzin</i>	43	0,75 EUR (21,70 Kč)	
<i>Bioetanol</i>	27,8	0,7 EUR (19,70 Kč)	1,564 t BE nahradí 1 t BA
<i>Motorová nafta</i>	42,5	0,71 EUR (20,50 Kč)	
<i>MEŘO</i>	37,1	0,72 EUR (21,00 Kč)	1,15 t MEŘO nahradí 1 t NM

Flexible Infrastructure for the future

Zákonná povinnost používání biopaliv ve fosilních motorových palivech daná Nařízením Rady /EU/ č. 2003/30/ES přijatá v legislativě České republiky.

Zákon ze dne 29. ledna 2004, kterým se mění zákon č. 86/2002 Sb. o ochraně ovzduší ve znění zákona č. 521/2002 Sb. v § 3 odstavci 10 zní:

„Výrobci, dovozci a distributoři jsou povinni zajistit, aby sortiment motorových benzinů a motorové nafty dodávaných na trh obsahoval minimální množství biopaliva nebo jiného paliva z obnovitelných zdrojů stanovené od 1. května 2004 zvláštním právním předpisem.“

Komentář:

- členské státy budou informovat Komisi a Radu EU o přijetí zákonů, nařízení a prováděcích předpisů, které jsou v souladu s touto direktivou, nejpozději do 31.12. 2004.
- požadovaný právní předpis v ČR doposud není schválen

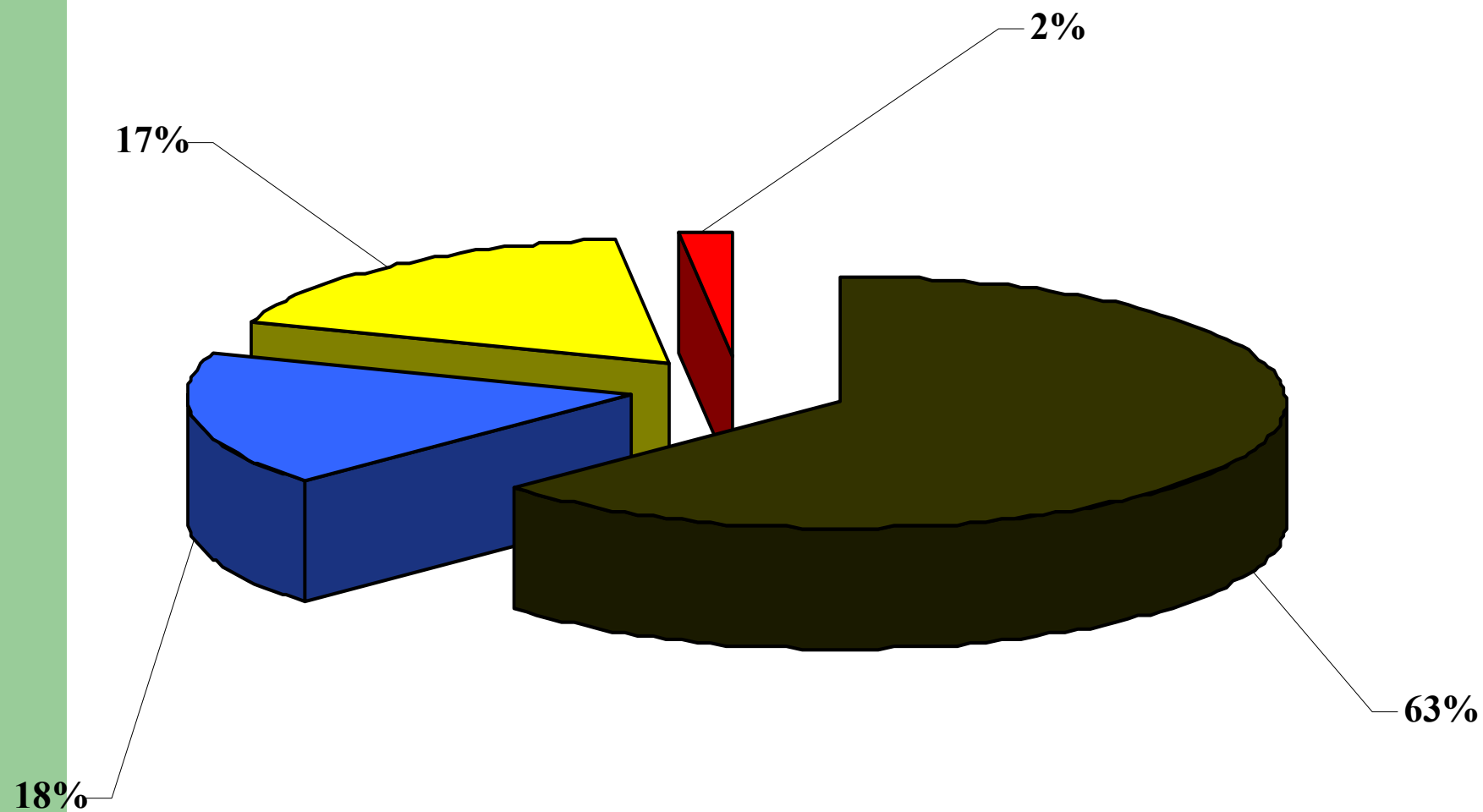
Národní indikativní cíle ve spotřebě biopaliv a užití energetické biomasy

/Článek 4, (reporting)/

Členské státy každým rokem k 1. 7. oznámí Komisi EU

- **opatření na podporu užití biopaliv nebo jiných obnovitelných paliv v pohonných hmotách**
- **národní zdroje alokované na produkci a užití energetické biomasy mimo dopravu**
- **celkový prodej pohonných hmot a podíl prodaných biopaliv za uplynulý rok. Členské státy oznámí všechny vyjíměčné podmínky, které ovlivnily marketing biopaliv a jiných obnovitelných paliv ve spotřebě pohonných hmot**

Energetické vstupy do Středočeského kraje

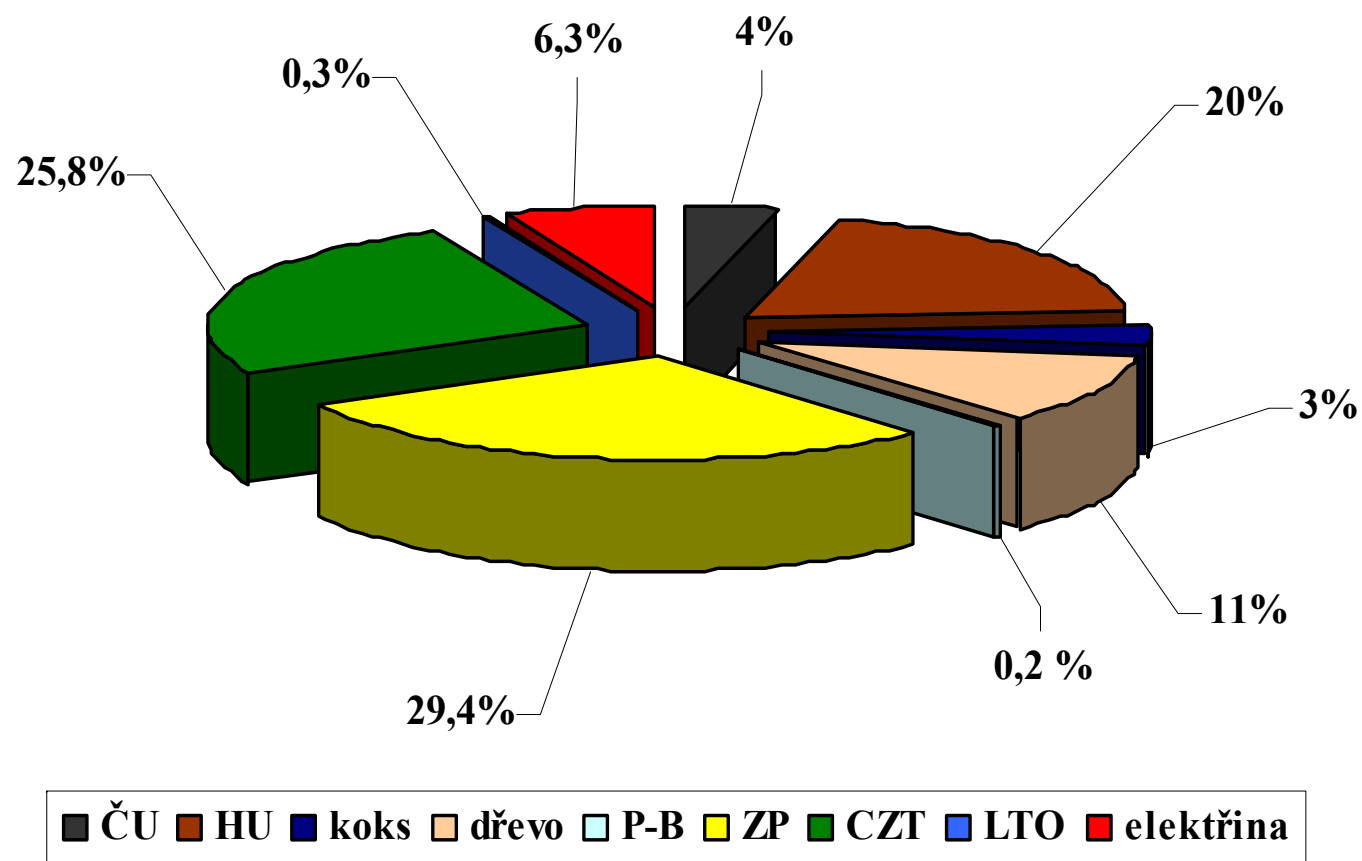

■ pevná paliva ■ kapalná paliva ■ zemní plyn ■ prvotní energie

Hlavní spotřebitelé uhlí ve Středočeském kraji

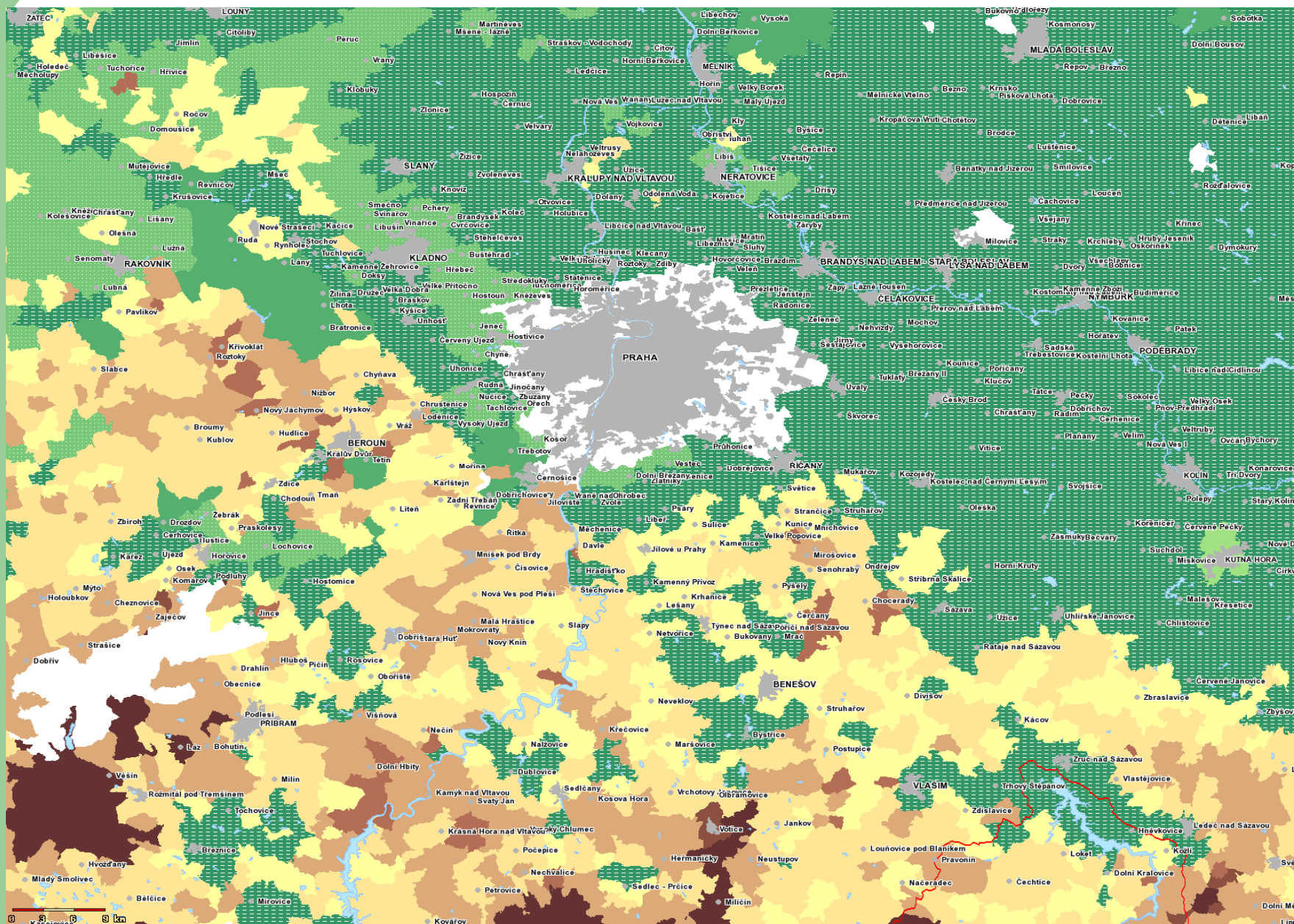
		Roční spotřeba t	%
1	Elektrárna Mělník 1 + 2 (ČEZ a.s.)	2 792 150 HU	40
.			
2	Energotrans Mělník	1 361 000 HU	20
3	ECKG Kladno	671 100 ČU 503 400 HU	17
.			
4	Spolana Neratovice	241 900 HU	3,5
.			
5	Příbramská teplárenská	241 200 HU	3,5
.			
6	Ško-energo Mladá Boleslav	173 800 ČU	2,5
.			
7	Elektrárna Kolín	50 800 ČU 38 200 HU	1,2
.			
8	ostatní spotřebitelé	820 700	12,3
.			
	celkem	6 839 343	100

Struktura spotřeby paliv a energie pro vytápění domů a bytů ve Středočeském kraji za rok 2000

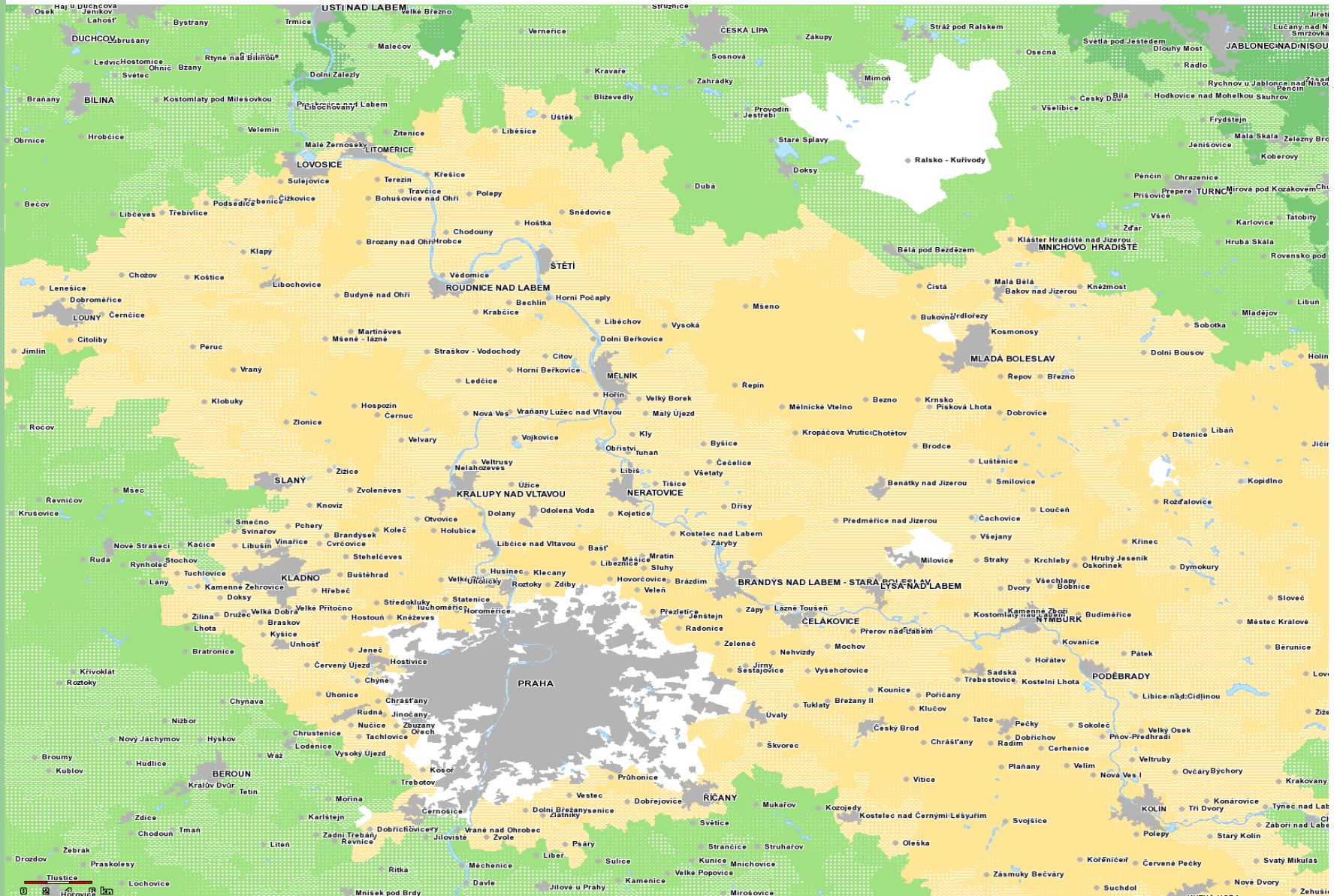

LFA v jižní části Středočeského kraje

Produkční oblast Středočeského kraje

Nařízení Rady (ES) č 1782/2002 ze dne 29. 9. 2002 pro přímé podpory farmářům v rámci společné zemědělské politiky EU, Kapitola 5, článek 88-92

- Podpora ve výši 45 EUR/ha se poskytne na plochu osetou energetickými plodinami, které jsou použity k produkci biopaliv nebo k produkci elektrické a termální energie z biomasy.
- Podpora se přidělí pouze na plochu, na jejíž produkci se vztahuje smlouva uzavřená mezi zemědělcem a zpracovatelským průmyslem, s výjimkou případu, kdy zpracování provádí zemědělec v hospodářství.
- Maximální zaručená plocha energetických plodin v EU tvoří 1 500 000 ha. K 31. 12. 2006 předloží Komise Radě zprávu o jejím naplnění.

Závěrečná doporučení

- Dopracovat systém cíleně pěstovaných energetických plodin na půdách s přímými platbami zemědělcům a bonifikací (45 EUR/ha) podle navrženého modelu Společné zemědělské politiky EU.
- Významným nástrojem pro uplatňování záměrů v oblasti zvyšování podílu obnovitelných zdrojů ve spotřebě paliv a energií je systém poradenství a vzdělávání MZe ČR
- Systém smluvně pěstovaných energetických plodin na půdách vyjímaných z potravinářské produkce doporučujeme provázat s projekty územních energetických koncepcí, jejichž povinné vypracování je uloženo vládním nařízením č. 406/2000 Sb.
- Energetické využití biomasy produkované na místní zemědělské půdě by mělo být významnou součástí projektů regionálního rozvoje venkovských regionů a předmětem diversifikace podnikatelských činností.

Děkuji za pozornost

Ing. Jiří Holas, CSc.

737 420 037

jiri.holas@volny.cz